

Тема 1.3. Принципи і методи логопедичного впливу

1. Вступ до принципів логопедичної роботи

- Принципи логопедичної роботи визначають діяльність логопеда та дітей під час корекції порушень мови. Вони охоплюють загально-дидактичні принципи (виховний характер, науковість, систематичність, доступність тощо) та спеціальні принципи (етіопатогенетичний, системності, комплексності, диференційованого підходу).

2. Основні принципи логопедичного впливу

- **Етіопатогенетичний принцип:** облік причин і механізмів мовних порушень.
- **Системний підхід:** врахування структури дефекту, співвідношення первинних та вторинних симптомів.
- **Принцип комплексності:** використання медико-психолого-педагогічного впливу з урахуванням взаємодії між мовними та немовними симптомами.
- **Онтогенетичний принцип:** корекція порушень з урахуванням закономірностей і послідовності розвитку мови у дітей.

3. Методи логопедичного впливу

- **Практичні методи:** вправи, ігри, моделювання. Використовуються для формування мовних навичок та корекції порушень (наприклад, артикуляційні вправи для усунення дислалії).
- **Наочні методи:** спостереження, розглядання малюнків, макетів, використання технічних засобів (діафільми, кінофільми). Забезпечують формування сенсорних передумов для розвитку мовленнєвих навичок.
- **Словесні методи:** розповідь, бесіда, читання, переказ. Застосовуються для розвитку мовлення, збагачення словникового запасу, закріплення граматичних структур.

- **Ігровий метод:** включає уявні ситуації, розподіл ролей, ігрові дії. Використовується для розвитку мовлення, мотивації та активізації дітей.
- **Методи "прямого впливу" і "обхідних шляхів":** методи, спрямовані безпосередньо на корекцію мовних порушень або створення нових функціональних зв'язків.

4. Диференційований підхід у логопедичній роботі

- Логопедична робота враховує етіологію, механізми, симптоматику порушення, вікові та індивідуальні особливості дітей. Для кожної категорії дітей (з розумовою відсталістю, затримкою психічного розвитку, церебральними паралічами тощо) використовується специфічний підхід.

5. Корекція порушень мовлення в різних вікових групах

- Для дошкільників провідною діяльністю є гра, для школярів – навчання. Логопедична робота моделюється відповідно до цих видів діяльності.
- Відновлення мовних навичок здійснюється за допомогою різноманітних методів, у тісному зв'язку з роботою вчителів та батьків.

7. Значення комплексного підходу

- Комплексний підхід важливий для усунення складних мовних порушень (дизартрія, заїкання, алалія, афазія). Включає медико-психолого-педагогічний вплив, реабілітацію та соціальну адаптацію.
- Корекційно-логопедична робота включає виховання, навчання, компенсацію, адаптацію, реабілітацію.